
ГЛАВА 26 – ВЪНШНИ ОТНОШЕНИЯ

ИСТОРИЯ И ПРИНЦИПИ

Сътрудничеството между страните-членки на ЕС в областта на общата търговска политика започва с влизането в сила на Договора за създаване на Европейска икономическа общност, подписан на 25 май 1957 г. в Рим.

Раздел IX от Договора, озаглавен "Обща търговска политика", създава юридическата основа за тясно сътрудничество между страните-членки в областта на външните отношения.

Глава външни отношения обхваща икономическите и търговски връзки на Общността с трети държави и международни организации, както и сътрудничество и взаимопомощ. Основни компоненти са общата търговска политика и политиката за развитие на Общността. Не трябва да се бърка с главата за Общата външна политика и политика за сигурност (глава 27), която разглежда конкретните политически отношения между Европейския съюз и държави извън него, и международни организации.

За да могат общият пазар и митническият съюз на Европейския съюз да оперират е необходимо наличие на комплект от правила за внос и износ и способност за единно отношение към държави извън съюза. Ето защо държавите-членки дадоха на институциите на Европейския съюз мандат да преговаря от тяхно име в областта на външните отношения. Общата търговска политика има особено политическо значение като външен аспект на общия пазар и като политиката на най-голямата търговска сила в света.

Търговската политика на Общността до голяма степен произтича от споразуменията, сключени в рамките на Световната търговска организация (СТО). Фундаментът на общата търговска политика са общите митнически тарифи за трети държави. Освен общите правила за внос и износ, общата търговска политика обхваща също и анти-дъмпингови правила и защитни мерки, мерки срещу субсидиран внос или незаконни търговски практики, както и количествени ограничения и търговски забрани, касаещи външната политика (ембарго и санкции). Общността сключи множество търговски споразумения с трети страни. Някои от тях обхващат всички аспекти на търговските отношения, други само някои продукти или групи продукти. Споразуменията също така варират значително по отношение на обхвата на предоставените концесии. Според Общата система от преференции Европейският съюз дава търговски преференции за износ от развиващи се страни.

Помощта за развитие на ниво Общност е допълнение към схемите за помощи на държавите-членки. Посредством структурите за търговия и сътрудничество, акцентиращи върху намаляване на бедността и реформа на социалните и икономическите структури, се предоставя помощ на голям брой развиващи се страни.

Законодателството на ЕС в областта на външните отношения обхваща следните основни теми:

- Световна търговска организация (СТО);
- Търговски режим;
- Обща схема на преференции;
- Споразумения за свободна търговия;
- Експортно кредитиране;
- Споразумения за експортно застраховане

-
- Взаимно признаване на сертификати и тестове;
 - Защитни и антидъмпингови мерки;
 - Стоки с възможна двойна употреба;
 - Транспортиране на неопасни отпадъци;
 - Помощи за развитие на слабо развитите страни.

В областта на външните отношения страните-членки са упълномощили институциите на ЕС да преговарят от тяхно име.

Основните институции, упълномощени да осъществяват външните отношения, са Европейската комисия (ЕК) и Съветът на ЕС. ЕК излиза с предложения и препоръки до Съвета за осъществяване на общата търговска политика. Когато е необходимо да бъдат проведени преговори с трети страни и международни организации, Съветът упълномощава ЕК да проведе тези преговори. По отношение на общата търговска политика Съветът взема решения по принцип с квалифицирано мнозинство. Решения с единодушие Съветът взема при ограничен брой случаи, упоменати в чл. 133 на Договора.

Съветът и ЕК са съвместно отговорни за съответствието на постигнатите договорености с политиката и правилата на Общността.

ПОДГОТОВКА ЗА ЧЛЕНСТВО

Всички страни-кандидатки приеха достиженията на правото на ЕС (*acquis*) в областта на външните отношения и беше постигнато добро ниво на изравняване на външните политики на страните-кандидатки с външните политики на Европейския съюз. Страните-кандидатки вече са асоциирани с търговската политика на Общността чрез Споразуменията за асоцииране и на международните форуми от рода на СТО се демонстрира тясно сътрудничество. Като бъдеща държава-членка, всяка страна-кандидатка към датата на присъединяването трябва да отмени търговските и икономическите си споразумения с трети страни и да се придържа към споразуменията, сключени от Общността и нейните държави-членки, и да поеме ангажиментите, поети от Общността на международните форуми като СТО. След разширяването Общността ще говори и преговаря от името на новите си държави-членки в СТО.

Отношенията между България и ЕС в областта на външните отношения се регламентират от Европейското споразумение за асоцииране (ЕСА). Търговската част на ЕСА третира договореностите във взаимната търговия между страните.

Считано от 1 януари 2002 г., търговията с промишлени стоки между България и Общността е напълно либерализирана.

Търговията със селскостопански стоки се осъществява на базата на предоставени концесии в рамките на тарифни квоти или неограничено, с намалени или нулеви мита.

България отделя особено внимание на хармонизирането на стандартите и техническите норми с тези на ЕС с оглед разширяване на достъпа до европейския пазар. Постигнат е значителен напредък в областта на техническото законодателство.

Сключени са споразумения с ЕС за предоставяне на взаимни концесии в търговията с вина и спиртни напитки, които осигуряват възможности на българските производители за широк достъп до пазара на тези продукти в Общността.

Договорено е и предстои финализиране на процедурите по влизането в сила на споразумението за либерализация на търговията с риба и рибни продукти.

България продължава да хармонизира законодателството в областта на експортното застраховане. От началото на 2002 г. влезе в сила Законът за изменение и допълнение на Закона за експортното застраховане. Измененията допринасят за сближаване на българското законодателство с европейското в тази област и предвиждат застраховане и презастраховане не само на стоки и услуги, но и на българските инвестиции в чужбина.

България продължава да сближава законодателството си в областта на контрола на външнотърговската дейност със стоки и технологии с възможна двойна употреба със законодателството на ЕС. През септември 2002 г. влезе в сила Законът за изменение и допълнение на Закона за контрол на външнотърговската дейност с оръжие и стоки и технологии с възможна двойна употреба. Предвидените в закона изменения и допълнения се отнасят до лицензиране на посредническата дейност, премахване на лицензирането при внос на стоки с възможна двойна употреба, увеличаване на размера на санкциите при нарушаване на разпоредбите на закона и др. Законодателството на ЕС в областта на външните отношения е директно приложимо в страните-членки на ЕС. Това означава, че не се изисква приемането на допълнителни нормативни актове от национален характер за неговото приложение. Директната приложимост на законодателството на ЕС в България от датата на присъединяване изисква отмяна на онези актове и норми от вътрешното законодателство, които противоречат на законодателството на ЕС. Към датата на присъединяване българската страна следва да приведе в съответствие с достиженията на правото на ЕС своята международна договорна база в областта на търговията, научно-техническото сътрудничество, транспорта и инвестициите.

При договаряне на споразумения за свободна търговия с трети страни българската страна съгласува позицията си с ЕС. България отчита необходимостта от денонсиране на тези споразумения от датата на бъдещото си членство в ЕС, като се изключва възможността от предявяване на претенции за компенсации към ЕС.

От особено значение за присъединяването към ЕС е последователното уеднаквяване в предприєдинителния период на политиката на България с тази на Общността в рамките на СТО. В рамките на СТО българската страна активно координира с ЕС позицията си по всички въпроси на новия многостранен кръг търговски преговори. България провежда консултации и съгласува своите действия в хода на преговорите за присъединяване на нови страни към СТО.

Република България работи в тясно сътрудничество с ЕС по отношение на уеднаквяване на ангажиментите на страната ни в СТО, и по-конкретно тези, произтичащи от Споразумението за търговия и услуги. Консултации се провеждат и във връзка с присъединяването на България към Споразумението по държавни поръчки на СТО и по проекта на оферта за присъединяване на България към Споразумението по държавни поръчки на СТО.

България активно участва в дискусията в рамките на СТО по проблематиката, свързана с разширяването на обхвата на защита на географските означения. В тази област България е подкрепена изцяло от Европейската комисия.

При присъединяването си към ЕС Република България ще стане страна по търговските договорености на ЕС с трети страни. Това ще позволи страната ни и българските предприемачи да се възползват непосредствено от преференциалните условия за търговия, договорени с тези страни. Това ще допринесе за подобряване на пазарния достъп и условията на търговия като цяло, както и ще разшири възможностите за реализация на съответната продукция, предлагана от българските производители и търговци.

ПРЕГОВОРИТЕ ЗА ЧЛЕНСТВО

Тази глава беше затворена с Кипър, Република Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Малта, Полша, Словения и Словакия през декември 2002 г. Главата беше временно затворена с България и Румъния. Не са приемани преходни периоди.

България

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: временно затворена през втората половина на 2000 г
- Преходни периоди: няма

Преговорите за присъединяване бяха открити на 28 март 2000 г. на първото заседание на Междуправителствената конференция за присъединяване на Република България към ЕС на равнище заместници на ръководителите на делегациите по преговорите за присъединяване в Брюксел. Българската страна депозира първоначалната си позиция по преговорите.

В съответствие с общата позиция на ЕС от 24 май 2000 г., на 16 октомври 2000 г. и на 26 октомври 2000 г. България представи допълнителни позиции.

Кипър

- Главата отворена: първата половина на 1999 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през първата половина на 1999 г)
- Преходни периоди: няма

Република Чехия

- Главата отворена: първата половина на 1999 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през първата половина на 2000 г)
- Преходни периоди: няма

Естония

- Главата отворена: първата половина на 1999 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през първата половина на 2000 г)
- Преходни периоди: няма

Унгария

- Главата отворена: първата половина на 1999 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през първата половина на 2000 г)
- Преходни периоди: няма

Латвия

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през първата половина на 2000 г)
- Преходни периоди: няма

Литва

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през първата половина на 2000 г)
- Преходни периоди: няма

Малта

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през първата половина на 2000 г)
- Преходни периоди: няма

Полша

- Главата отворена: първата половина на 1999 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през първата половина на 1999 г)
- Преходни периоди: няма

Румъния

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: временно затворена през първата половина на 2000
- Преходни периоди: няма

Словакия

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през първата половина на 2000 г)
- Преходни периоди: няма

Словения

- Главата отворена: първата половина на 1999 г
- Състояние: затворена декември 2002 г (временно затворена през първата половина на 2001 г)
- Преходни периоди: няма

Index

Chapter 1 : Обща информация.....	p. 1
Chapter 2 : Преговори за членство.....	p. 4
Съдържание.....	p. 6